

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

8. listopadu 2005*

Ve věci C-293/02,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Royal Court of Jersey (britské Normanské ostrovy) ze dne 5. srpna 2002, došlým Soudnímu dvoru dne 13. srpna 2002, v řízení

Jersey Produce Marketing Organisation Ltd

proti

States of Jersey,

Jersey Potato Export Marketing Board,

za přítomnosti:

Top Produce Ltd,

Fairview Farm Ltd,

* Jednací jazyk: angličtina.

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, J. Malenovský, předsedové senátů, J.-P. Puissochet, R. Schintgen, N. Colneric (zpravodaj), S. von Bahr, G. Arestis, A. Borg Barthet, M. Ilešič, J. Klučka a U. Löhmus, soudci,

generální advokát: P. Léger,

vedoucí soudní kanceláře: M.-F. Contet, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 14. září 2004,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Jersey Produce Marketing Organisation Ltd T. Le Cocqem, advocate, jakož i M. Sheridanem a J. Simor, barristers,
- za States of Jersey S. Nicolle, QC, R. Plenderem, QC, W. Bailhacheem, HM Attorney General for Jersey, a M. Jarvisem, barrister,
- za Komisi Evropských společenství X. Lewisem, jako zmocněncem,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 3. května 2005,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 23 ES, 25 ES, 28 ES a 29 ES.

- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Jersey Produce Marketing Organisation Ltd (dále jen „JPMO“) a States of Jersey a Jersey Potato Export Marketing Board (dále jen „PEMB“) ohledně slučitelnosti zákona přijatého States of Jersey týkajícího se režimu uvádění na trh pro vývoz brambor z Jersey (Jersey Potato Export Marketing Scheme Act 2001, dále jen „zákon z roku 2001“) s právem Společenství.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

- 3 Článek 23 odst. 1 ES stanoví:

„Společenství je založeno na celní unii, která pokrývá veškerý obchod zbožím a která zahrnuje jak zákaz vývozních a dovozních cel a všech poplatků s rovnocenným účinkem mezi členskými státy, tak i přijetí společného celního sazebníku ve vztahu ke třetím zemím.“

4 Článek 25 ES stanoví:

„Dovozní nebo vývozní cla a poplatky s rovnocenným účinkem jsou mezi členskými státy zakázány. Tento zákaz se vztahuje také na cla fiskální povahy.“

5 Článek 28 ES uvádí:

„Množstevní omezení dovozu, jakož i veškerá opatření s rovnocenným účinkem jsou [mezi členskými státy] zakázána.“

6 Podle článku 29 ES:

„Množstevní omezení vývozu, jakož i veškerá opatření s rovnocenným účinkem jsou mezi členskými státy zakázána.“

7 Článek 299 odst. 4 ES zní následovně:

„Ustanovení této smlouvy se vztahují i na evropská území, za jejichž zahraniční vztahy převzal odpovědnost členský stát.“

8 Podle odstavce 6 téhož článku:

Odchylně od odstavců 1 až 4 platí, že:

[...]

„c) Ustanovení této smlouvy se vztahují na britské Normanské ostrovy a ostrov Man jen v míře nezbytné pro zajištění použitelnosti pravidel, jež jsou pro tyto ostrovy stanoveny [stanovena] ve Smlouvě o přistoupení nových členských států k Evropskému společenství a k Evropskému společenství pro atomovou energii podepsané dne 22. ledna 1972.“

9 Článek 1 Protokolu č. 3 týkajícího se britských Normanských ostrovů a ostrova Man (Úř. věst. L 1972, L 73, s. 164, dále jen „Protokol č. 3“), připojeného k Aktu o podmínkách přistoupení Dánského království, Irska a Spojeného království Velké Británie a Severního Irska a úpravách Smluv (Úř. věst. 1972, L 73, s. 14, dále jen „Akt o přistoupení z roku 1972“) stanoví:

„1. Právní úprava Společenství v oblasti cel a množstevních omezení, a zejména právní úprava Aktu o přistoupení, se použije na britské Normanské ostrovy a ostrov Man za stejných podmínek jako na Spojené království. Zvláště cla a poplatky s rovnocenným účinkem mezi těmito územími a Společenstvím v jeho původním složení a mezi těmito územími a novými členskými státy se postupně omezují podle tempa stanoveného v člancích 32 a 36 Aktu o přistoupení.“

2. Na zemědělské produkty a produkty vzniklé jejich zpracováním, na které se vztahuje zvláštní obchodní režim, se použijí ve vztahu ke třetím zemím poplatky a jiná dovozní opatření stanovená právní úpravou Společenství, použitelná Spojeným královstvím.

Použitelná jsou rovněž ustanovení právní úpravy Společenství, a zejména ustanovení Aktu o přistoupení, která jsou nezbytná k umožnění volného pohybu a dodržení obvyklých podmínek hospodářské soutěže v obchodu s těmito produkty.

Kvalifikovanou většinou na návrh Komise stanoví Rada podmínky použití ustanovení zmíněných v předchozích pododstavcích na tato území.“

- 10 Nařízení Rady (EHS) č. 706/73 ze dne 12. března 1973 o předpisech Společenství vztahujících se na britské Normanské ostrovy a ostrov Man, pokud jde o obchod se zemědělskými produkty (Úř. věst. L 68, s. 1; Zvl. vyd. 03/02, s. 8), které bylo přijato na základě čl. 1 odst. 2 třetího pododstavce Protokolu č. 3, ve znění nařízení Rady (EHS) č. 1174/86 ze dne 21. dubna 1986 (Úř. věst. L 107, s. 1; Zvl. vyd. 03/07, s. 20, dále jen „nařízení č. 706/73“), stanoví ve svém článku 1:

„1. Předpisy Společenství vztahující se na Spojené království, pokud jde o obchod se zemědělskými produkty, na něž se vztahuje příloha II Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství, jakož i se zbožím, na něž se vztahuje nařízení č. 170/67/EHS a nařízení (EHS) č. 1059/69, se použijí na ostrovy, s výjimkou předpisů o náhradách a vyrovnávacích částkách poskytovaných Spojeným královstvím při vývozu.

2. Pro účely používání předpisů uvedených v odstavci 1 se považují Spojené království a ostrovy za jeden členský stát.

[...]

- 11 Podle čl. 3 odst. 1 nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. L 302, s. 1; Zvl. vyd. 02/04, s. 307):

„Celní území Společenství zahrnuje:

— území Belgického království,

[...]

— území Portugalské republiky,

— území Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, britských Normanských ostrovů a ostrova Man.“

Vnitrostátní právní úprava

- 12 Z vysvětlení poskytnutých předkládajícím soudem vyplývá, že zákon z roku 2001 byl přijat v návaznosti na stížnosti zemědělců vyplývající z malých ziskových marží, které měli tito zemědělci z prodeje brambor Jersey Royal, které představují základní plodinu ostrova pěstovanou na poli a jejichž většina produkce je uváděna na trh ve

Spojeném království. Tato situace má být přičitatelná zejména hospodářské soutěži mezi subjekty, které zajišťují toto uvádění na trh a neschopnosti zemědělců vyjednávat nebo ovlivňovat podmínky prodeje jejich produkce těmito subjekty. Obchodní podmínky těchto posledně uvedených subjektů se vyznačují nedostatkem transparentnosti.

- 13 Článek 2 zákona z roku 2001 definuje „vývoz“ jako „odeslání brambor mimo ostrov za účelem jejich prodeje, buď přímo, nebo prostřednictvím jiného místa, do místa určení nacházejícího se ve Spojeném království ve správní oblasti Guernesey nebo na ostrově Man, aby tam byly spotřebovány“, přičemž pojem „brambory“ zahrnuje podle zmíněného ustanovení jakýkoli produkt získaný z brambor nebo z jejich zpracování, ať už spotřebitelný, nebo nikoliv.
- 14 Podle uvedeného zákona mohou producenti „vyvážet“ „brambory“, pouze pokud jsou zaregistrováni u PEMB a uzavřeli s ním dohodu o uvádění na trh. Subjekty uvádějící na trh brambory, mají právo přijmout „brambory“ za účelem jejich „vývozu“ pouze tehdy, pokud uzavřeli dohodu o správě s PEMB.
- 15 Podle čl. 23 odst. 1 písm. a) zákona Jersey o uvádění na trh zemědělských produktů [Agricultural Marketing (Jersey) Law 1953, dále jen „zákon z roku 1953“] každá osoba, která prodává, nabízí k prodeji nebo požaduje koupi produktu, na který se vztahuje právní úprava, v rozporu s ustanoveními určitého režimu, ať je jakýkoliv, se dopouští přečinu, za který lze uložit pokutu nanejvýše 200 liber nebo trest odnětí svobody na nanejvýše šest měsíců.
- 16 Z článků 32 až 39, jakož i z článku 56 zákona z roku 2001 a z článku 23 zákona z roku 1953 krom toho vyplývá, že PEMB je oprávněna uložit sankce zaregistrovaným producentům, kteří poruší dohody o uvádění na trh, které uzavřeli

s tímto subjektem a po dvou porušeních může sdělit totožnost těchto producentů Komisi pro zemědělství a rybolov States of Jersey, která může v takovém případě výskrtnout dotčené osoby z registru, přičemž tyto osoby jsou takto zbaveny práva uzavírat takové dohody.

- 17 Podle vyjádření předložených JPMO, States of Jersey a PEMB musí dohody o uvádění na trh uzavřené mezi PEMB a producenty obsahovat zejména předpisy týkající se plochy, která může být vymezena k pěstování brambor určených na „vývoz“, totožnosti osob, schválených PEMB a kterým tyto brambory mohou být předány, a také norem jakosti a kritérií řádné správy, která mají být dodržena.
- 18 Z výše zmíněných vyjádření rovněž vyplývá, že dohody o správě uzavřené mezi PEMB a subjekty uvádějícími na trh musí obsahovat zejména totožnost producentů zaregistrovaných u PEMB, jejichž brambory mohou být uváděny na trh těmito subjekty, normy jakosti, které mají být dodrženy a postupy použitelné v případě „vývozu“ nebo jiného zacházení s množstvím brambor, které přesahuje skutečné nebo odhadované požadavky trhu. Takové dohody musí rovněž upřesňovat základní údaje, podle nichž zmíněné subjekty uvádějící na trh účtují své služby producentům, prodávají brambory kupujícím, vybírají cenu placenou těmito kupujícími a převádějí odpovídající částky na producenty. Zmíněné dohody musí rovněž určit všechny faktory, které mohou vést tento subjekt k uzavření dohody s třetí stranou na jiném základě než tržní ceně, všechny slevy nebo pokuty spojené s výnosy, kterými je vázán zmíněný subjekt, jakož i reklamní a propagační povinnosti a všechny výdaje, které musí PEMB nebo subjekt uvádějící na trh zaplatit.
- 19 Podle JPMO, kterému v těchto bodech States of Jersey neoponovaly, kromě toho ze zákona z roku 2001 vyplývá, že se PEMB může podle své vůle rozhodnout, zda uzavře dohodu o uvádění na trh s producentem, nebo nikoliv, nebo zda uzavře, či neuzavře dohodu o správě se subjektem uvádějícím na trh. Z tohoto zákona rovněž vyplývá, že PEMB je zejména oprávněný nakupovat brambory, zpracovávat je,

prodávat je, dopravovat je, podporovat jejich produkci nebo jejich uvádění na trh, jakož i spolupráci, výzkum nebo vzdělávání týkající se jich, poskytovat půjčky zaregistrovaným producentům a vyžadovat od zaregistrovaných producentů statistické informace.

- 20 Podle článku 24 zákona z roku 2001 PEMB může na základě usnesení vyžadovat, aby všichni zaregistrovaní producenti přispívali do zvláštního fondu určeného ke krytí hlavních nákladů a výdajů PEMB a aby převzali odpovědnost za případné ztráty PEMB, a to ať už zmínění producenti jsou v této době stranou dohody o uvádění na trh, nebo nikoliv.
- 21 Komise ve svém písemném vyjádření a JPMO během jednání uvedly, aniž by jim States of Jersey v těchto bodech oponoval, že zmíněné ustanovení mimoto stanoví, že tento příspěvek se vypočítává podle pravidelných rozhodnutí PEMB, a to buď podle počtu tun brambor, které producent prodal k „vývozu“, nebo podle plochy, kterou vymezil pro pěstování brambor v předešlém kalendářním roce.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 22 JPMO a Top Produce Ltd, tedy žalobce, respektive první vedlejší účastník v původním řízení, jsou dva ze čtyř subjektů uvádějících na trh, působících v Jersey. Spolu zajišťují 80 % vývozu brambor Jersey Royal do Spojeného království. Fairview Farm Ltd, druhý vedlejší účastník v původním řízení, který je mateřskou společností Top Produce Ltd, je jedním z přibližně 80 producentů brambor Jersey Royal na ostrově.

- 23 Před předkládajícím soudem JPMO, Top Produce Ltd a Fairview Farm Ltd uplatňovaly zaprvé, že i když se zákon z roku 2001 má týkat výlučně vývozu do Spojeného království, může, v rozporu s články 28 ES a 29 ES, mít aktuální nebo potenciální omezující účinky na obchod mezi členskými státy. Tento zákon se zvláště použije nejenom na přímý vývoz do Spojeného království, ale také na odesílání brambor do jiného členského státu za účelem jejich zpracování nebo pouhého tranzitu před jejich konečným dopravením do Spojeného království.
- 24 Předkládající soud nicméně v tomto ohledu shledal, že jediným předmětem výrazu „přímo, nebo prostřednictvím jiného místa“ uvedeného v článku 2 zákona z roku 2001 je zajistit, aby pro účely použití zmíněné právní úpravy nebylo vůbec rozlišováno mezi bramborami odeslanými do Spojeného království přímo trajektem a bramborami odeslanými přes přístavy nacházející se ve Francii nebo jiném členském státě. Zmíněný soud tudíž rozhodl, že tato právní úprava se nepoužije na situaci, kdy jsou brambory odeslány do jiného členského státu pro účely zpracování, jako například mytí, balení nebo sáčkování, aby potom byly dopraveny do Spojeného království, kde budou prodány a spotřebovány. Podle předkládajícího soudu zůstává tudíž jediná otázka, a to zda zákon z roku 2001 je v rozporu s článkem 29 ES z důvodu, že se použije na brambory odeslané přímo z Jersey do Spojeného království a na brambory, které jsou tranzitně přepravovány bez opuštění nákladní lodi jiným členským státem.
- 25 Zadruhé, JPMO, Top Produce Ltd et Fairview Farm Ltd tvrdí, že zákon z roku 2001 je v rozporu s články 23 ES, 25 ES, 28 ES a 29 ES v tom, že má za účinek narušení obchodu mezi Jersey a Spojeným královstvím.
- 26 Podle těchto společností je totiž na základě ustanovení Protokolu č. 3, zvláště jeho čl. 1 odst. 1, nutné použít ustanovení zmíněných článků na takový obchod. Mimoto

i za předpokladu, že Jersey a Spojené království musí být pro účely použití článků 23 ES, 25 ES, 28 ES a 29 ES považovány za jeden členský stát, jsou tato ustanovení rovněž předurčena upravovat obchod mezi dvěma územími jednoho členského státu (viz zejména rozsudky ze dne 16. července 1992, Legros a další, C-163/90, Recueil, s. I-4625; ze dne 9. srpna 1994, Lancry a další, C-363/93, C-407/93 až C-411/93, Recueil, s. I-3957, a ze dne 14. září 1995, Simitzi, C-485/93 a C-486/93, Recueil, s. I-2655).

- 27 Ve věci v původním řízení placení příspěvků PEMB a uložení sankcí v případě porušení zákona z roku 2001 představuje poplatky s účinkem rovnocenným clům, zakázané článkem 25 ES. Právní úprava zavedená zákonem z roku 2001 tím, že možnost uvádět na trh podřizuje zaregistrování a uzavření takových dohod o uvádění na trh a o správě, které upravuje, způsobuje mimoto narušení dovozu a vývozu zakázané články 28 ES a 29 ES.
- 28 States of Jersey a PEMB namítají, že jak vyplývá zejména z článku 299 ES, článku 1 Protokolu č. 3 a čl. 1 odst. 2 nařízení č. 706/73, obchod s bramborami mezi Jersey a Spojeným královstvím má čistě vnitřní charakter vzhledem k tomuto členskému státu, aniž by měl jakoukoliv souvislost se situacemi, na které se vztahují články 23 ES, 25 ES, 28 ES a 29 ES. Výše uvedené rozsudky Legros a další, Lancry a další a Simitzi se kromě toho netýkají článků 28 ES a 29 ES, jelikož poplatky dotčené v těchto věcech se použily bez rozdílu na vnitřní i vnější obchod členského státu.
- 29 Kromě toho články 23 ES a 25 ES nemohou být použity ve věci v původním řízení, protože příspěvky a sankce stanovené zákonem z roku 2001 nejsou vybírány a ukládány z důvodu překročení hranice.

30 Za těchto podmínek se Royal Court of Jersey rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Má být taková právní úprava, jako je ta, která upravuje vývoz brambor původem z Jersey do Spojeného království, považována za opatření s účinkem rovnocenným množstevním omezením vývozu, které je v rozporu s článkem 29 ES, z důvodu, že brambory odeslané přímo z Jersey do Spojeného království mohou být tranzitně přepraveny jiným členským státem, aniž by však opustily nákladní loď?
- 2) Má být taková právní úprava, jako je ta, která upravuje vývoz brambor původem z Jersey do Spojeného království, považována za neslučitelnou s články 23 [ES], 25 [ES], 28 [ES] a 29 ES v rozsahu, v němž může ovlivnit obchod mezi tímto ostrovem a Spojeným královstvím (jakož i Guernesey a ostrovem Man) nebo způsobit vybrání poplatků souvisejících s tímto obchodem?“

K předběžným otázkám

K druhé otázce

31 Druhou otázkou předkládajícího soudu, kterou je třeba, jak navrhuje jak JPMO, tak Komise, se zabývat nejdříve, je, zda články 23 ES, 25 ES, 28 ES a 29 ES musejí být vykládány v tom smyslu, že brání takovému režimu právní úpravy, jako je režim zavedený zákonem z roku 2001.

- 32 Pro odpověď na tuto otázku je namístě nejdříve určit, zda tato ustanovení Smlouvy o ES mají být použita na takové produkty, jako jsou produkty, na které se vztahuje zákon z roku 2001, tj. na brambory pěstované v Jersey, jakož i na produkty z nich získané nebo vzniklé jejich zpracováním, ať už jsou spotřebitelné, nebo nikoliv.
- 33 Pokud tomu tak je, bude třeba dále určit, zda pro účely použití zmíněných ustanovení Smlouvy musí být obchod s takovými produkty mezi Jersey a Spojeným královstvím považován za obchod se zbožím mezi členskými státy, jak tvrdí JPMO, nebo zda mají být Jersey a Spojené království považovány pro účely tohoto použití za jeden členský stát, jak uplatňují States of Jersey.
- 34 Nakonec, poté co bude tato druhá stránka otázky objasněna, bude třeba ověřit, zda tatáž ustanovení Smlouvy musejí být vykládána v tom smyslu, že brání režimu právní úpravy, který vykazuje takové vlastnosti jako zákon z roku 2001.

K použitelnosti článků 23 ES, 25 ES, 28 ES a 29 ES na takové produkty, jako jsou produkty, na něž se vztahuje zákon z roku 2001

- 35 Jak vyplývá z čl. 1 odst. 1 Protokolu č. 3 právní úprava Společenství v oblasti cel a množstevních omezení se použije na britské Normanské ostrovy a ostrov Man za stejných podmínek jako na Spojené království. Tato právní úprava zahrnuje zejména články 23 ES, 25 ES, 28 ES a 29 ES.

- 36 Zmíněný odstavec 1 nijak nerozlišuje povahu dotčených produktů. Právní úprava, na kterou odkazuje, má být tudíž použita na všechno zboží obvykle upravené takovou právní úpravou. Vzhledem k tomu, že zemědělské produkty uvedené v příloze II Smlouvy o EHS (nyní příloha I Smlouvy o ES) nepodléhají v tomto ohledu žádnému zvláštnímu zacházení, spadají do působnosti zmíněného odstavce.
- 37 Článek 1 odst. 2 Protokolu č. 3 nemůže tento závěr zpochybnit. Podle tohoto ustanovení se na zemědělské produkty a produkty vzniklé jejich zpracováním, na které se vztahuje zvláštní obchodní režim, použijí ve vztahu ke třetím zemím poplatky a jiná dovozní opatření stanovená právní úpravou Společenství, použitelná Spojeným královstvím. Použitelná jsou rovněž ta ustanovení právní úpravy Společenství, a zejména ustanovení Aktu o přistoupení, která jsou nezbytná k umožnění volného pohybu a dodržení obvyklých podmínek v obchodu s těmito produkty. V obou těchto případech jsou dotčená ustanovení použitelná za podmínek, které stanoví Rada.
- 38 Zmíněný odstavec 2 vyjadřuje především snahu náležitě vzít v úvahu to, že uvnitř Společenství se na zemědělské produkty vztahuje společná zemědělská politika a v tomto ohledu mohou podléhat některým zvláštním právním úpravám. S ohledem na tuto okolnost toto ustanovení stanoví přijetí opatření, považovaných za nezbytná k zajištění řádného fungování režimu zavedeného, pokud jde o britské Normanské ostrovy a ostrov Man, zejména zajištěním použitelnosti některých zmíněných právních úprav na tato území.
- 39 Naproti tomu zmíněné ustanovení nemůže být vykládáno v tom smyslu, že použití článků 23 ES, 25 ES, 28 ES a 29 ES na zemědělské produkty je podmíněno přijetím

takových opatření Radou nebo existencí společné organizace trhu uvnitř Společenství vztahující se na tyto produkty.

- 40 V tomto ohledu je ostatně třeba připomenout, že podle ustálené judikatury nedostatek společné organizace trhu ve zvláštním zemědělském odvětví nemá dopad na použití článků 28 ES a 29 ES na obchod s produkty tohoto odvětví a že Soudní dvůr rozhodl, že tomu tak je zejména v případech členských států, které přistoupily ke Společenství na základě Aktu o přistoupení z roku 1972 (viz, pokud jde právě o odvětví brambor, rozsudky ze dne 16. března 1977, Komise v. Francie, 68/76, Recueil, s. 515, body 17 až 21; ze dne 29. března 1979, Komise v. Spojené království, 231/78, Recueil, s. 1447, body 12 až 18, a ze dne 11. června 1985, Komise v. Irsko, 288/83, Recueil, s. 1761, bod 23).
- 41 Ze všeho výše uvedeného vyplývá, že články 23 ES, 25 ES, 28 ES a 29 ES mají být použity na brambory pěstované na ostrově Jersey, jakož i na produkty vzniklé jejich zpracováním na tomto ostrově, na něž se rovněž vztahuje zákon z roku 2001.

K otázce, zda území Spojeného království, britských Normanských ostrovů a ostrova Man lze pro účely článků 23 ES, 25 ES, 28 ES a 29 ES považovat za území jednoho členského státu

- 42 Z vysvětlení poskytnutých předkládajícím soudem v rámci jedné dřívější věci vyplývá, že Jersey je polosamostatným závislým územím Britské koruny, kterou v Jersey zastupuje Lieutenant Governor. Vláda Spojeného království je na účet Koruny odpovědná za obranu a mezinárodní vztahy (viz v tomto ohledu rozsudek ze dne 16. července 1998, Pereira Roque, C-171/96, Recueil, s. I-4607, bod 11).

- 43 Jersey není součástí Spojeného království. Ve smyslu čl. 299 odst. 4 ES je územím, za jehož zahraniční vztahy převzal odpovědnost členský stát.
- 44 Odchylně od tohoto odstavce 4, podle něhož se ustanovení Smlouvy vztahují na taková území, stanoví čl. 299 odst. 6 písm. c) ES, že ustanovení této Smlouvy se vztahují na britské Normanské ostrovy a ostrov Man jen v míře nezbytné pro zajištění použitelnosti pravidel, jež jsou pro tyto ostrovy stanovena v Aktu o přistoupení z roku 1972. Zvláštní pravidla zmíněná v tomto ustanovení jsou uvedena v Protokolu č. 3.
- 45 Nejdříve je namístě připomenout, že Soudní dvůr již uvedl, že stejně jako rozdíl mezi státními příslušníky britských Normanských ostrovů a jinými britskými státními příslušníky nemůže být přirovnán k rozdílnému občanství státních příslušníků dvou členských států, tak ani jiné prvky postavení britských Normanských ostrovů neumožňují považovat vztahy mezi ostrovy a Spojeným královstvím za srovnatelné se vztahy mezi dvěma členskými státy (výše uvedený rozsudek Pereira Roque, body 41 a 42).
- 46 Dále je třeba uvést, že ze znění čl. 1 odst. 1 Protokolu č. 3 vyplývá, že právní úprava Společenství v oblasti cel a množstevních omezení, a zejména právní úprava Aktu o přistoupení, se použije na britské Normanské ostrovy a ostrov Man „za stejných podmínek jako na Spojené království“.

- 47 Takové znění naznačuje, že pro účely použití zmíněné právní úpravy Společenství je třeba Spojené království a ostrovy v zásadě považovat za jeden členský stát.
- 48 To platí rovněž o upřesnění uvedeném v čl. 1 odst. 2 prvním pododstavci Protokolu č. 3, který odkazuje na poplatky a jiná dovozní opatření stanovená právní úpravou Společenství, „použitelná Spojeným královstvím“.
- 49 V tomto ohledu je možno uvést, že z takového výkladu článku 1 Protokolu č. 3 rovněž vycházel zákonodárce Společenství.
- 50 Z čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2913/92 tak vyplývá, že území Spojeného království, jakož i britských Normanských ostrovů a ostrova Man spolu tvoří jednu z částí celního území Společenství.
- 51 Článek 1 odst. 1 a 2 nařízení č. 706/73 stejně tak uvádí, že právní úprava Společenství, jejíž rozšíření na zmíněné ostrovy stanoví toto ustanovení, „[se] vztahuj[e] na Spojené království“ a pro její použití „Spojené království a ostrovy se považují za jeden členský stát“.
- 52 V rozporu s tím, co předestíral JPMO, upřesnění uvedené v čl. 1 odst. 1 Protokolu č. 3, podle něhož cla a poplatky s rovnocenným účinkem mezi těmito ostrovy a „Společenstvím v jeho původním složení“ a mezi těmito ostrovy a „novými

členskými státy“ se postupně omezují podle tempa stanoveného v Aktu o přistoupení, takovému výkladu nebrání.

53 S ohledem zejména na výše zmíněné upřesnění uvedené v tomtéž ustanovení, podle něhož dotčená právní úprava Společenství musí být použita na britské Normanské ostrovy a ostrov Man „za stejných podmínek jako na Spojené království“, se totiž odkaz v tomto ustanovení na „nov[é] člensk[é] stát[y]“ musí týkat Dánského království a Irska, nikoliv Spojeného království. Tento závěr je ostatně potvrzen skutečností, že tento odkaz je uveden, jak to bylo právě připomenuto, ve větě, jejímž jediným předmětem je stanovit postupné zrušení cel a poplatků s rovnocenným účinkem, které existovaly v době přistoupení v roce 1972. Je přitom nesporné, že v této době obchod se zbožím mezi Spojeným královstvím a zmíněnými ostrovy nepodléhal cłům.

54 Ze všech předchozích upřesnění vyplývá, že pro účely použití článků 23 ES, 25 ES, 28 ES a 29 ES, je nutno britské Normanské ostrovy, ostrov Man a Spojené království považovat za jeden členský stát.

K článkům 23 ES a 25 ES

55 Podle ustálené judikatury každá jednostranně uložená peněžitá povinnost, bez ohledu na svůj název nebo způsob vybírání, postihující zboží z důvodu skutečnosti, že překračuje hranici, představuje, pokud není clem jako takovým, poplatek s rovnocenným účinkem ve smyslu článků 23 ES a 25 ES, i když zmíněná peněžitá

povinnost není vybírána ve prospěch státu (viz zejména rozsudky ze dne 1. července 1969, *Sociaal Fonds voor de Diamantarbeiders*, 2/69 a 3/69, Recueil, s. 211, bod 18; ze dne 9. listopadu 1983, *Komise v. Dánsko*, 158/82, Recueil, s. 3573, bod 18; ze dne 7. července 1994, *Lamaire*, C-130/93, Recueil, s. I-3215, bod 13; ze dne 21. září 2000, *Michailidis*, C-441/98 a C-442/98, Recueil, s. I-7145, bod 15, a ze dne 23. dubna 2002, *Nygård*, C-234/99, Recueil, s. I-3657, bod 19).

- 56 Jinak tomu je, pouze pokud dotčená povinnost představuje odměnu za skutečně poskytnutou službu v částce přiměřené zmíněné službě nebo je součástí obecného systému vnitřních poplatků, který se soustavně, podle stejných kritérií, týká vnitrostátních produktů a vyvezených nebo dovezených produktů nebo rovněž za určitých podmínek, pokud je vybírána z důvodu kontrol prováděných k dodržení povinností, které ukládá právní úprava Společenství (viz zejména výše uvedené rozsudky *Komise v. Dánsko*, bod 19, a *Lamaire*, bod 14).
- 57 V projednávaném případě předkládající soud usiluje o to, aby byl schopen určit, zda povinné příspěvky, které může uložit PEMB na základě zákona z roku 2001, jakož i peněžité sankce použitelné na producenty a subjekty uvádějící na trh, které porušily režim právní úpravy zavedený zmíněným zákonem, mohou představovat poplatky s účinkem rovnocenným clům ve smyslu článků 23 ES a 25 ES.
- 58 Zprvė, pokud jde o příspěvky, které může PEMB uložit producentům brambor zaregistrovaným na základě režimu zákona z roku 2001, z jednání před Soudním dvorem vyplývá, že PEMB může stanovit částku těchto příspěvků buď podle množství brambor vyprodukovaného dotčenou osobou, které skutečně bylo

vyvezeno do Spojeného království, nebo podle plochy, kterou daný producent vyhradil k produkci brambor.

- 59 Úvodem je třeba připomenout, že povinnost zaregistrovat se u PEMB podle režimu zavedeného zákonem z roku 2001, a proto povinnost zaplatit příspěvky, o kterých případně rozhodne zmíněný subjekt, jsou uloženy každému producentovi brambor z Jersey, který vyváží nebo nechává vyvážet své produkty do Spojeného království.
- 60 Příspěvek uložený takto zaregistrovaným producentům, který je vypočítán PEMB, podle množství brambor vyprodukovaného dotčenou osobou, které bylo vyvezeno z Jersey do Spojeného království, je jisté peněžitou povinností vybíranou z důvodu zmíněného vývozu, která se týká výhradně tohoto vývozu, aniž by byla součástí obecného systému vnitrostátních příspěvků, soustavně vybíraných podle stejných kritérií, nezávisle na původu, místě odeslání nebo místě určení zatíženého zboží, a která není protiplněním za zvláštní nebo individualizované plnění poskytnuté hospodářskému subjektu ve výši přiměřené zmíněné službě (viz obdobně výše uvedený rozsudek Lamaire, bod 19).
- 61 States of Jersey nicméně uplatňovaly, že jelikož zákon z roku 2001 upravuje výlučně „vývoz“ brambor z Jersey do Spojeného království za účelem jejich spotřeby v tomto členském státě, a tudíž se tento zákon použije pouze na situace, které spadají do vnitrostátního obchodu členského státu, články 23 ES a 25 ES nemají být v projednávaném případě použity.

- 62 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v bodu 32 svého výše uvedeného rozsudku Lancry a další Soudní dvůr rozhodl, že poplatek přiměřený celní hodnotě zboží, vybíraný členským státem z jakéhokoliv zboží, které vstoupilo do určitého regionu jeho území, představuje poplatek s účinkem rovnocenným dovoznímu clu nejenom v případě, kdy se vztahuje na zboží, které vstoupilo do tohoto regionu z jiných členských států, ale také když jde o poplatek vybíraný ze zboží, jež vstoupilo do tohoto regionu z jiné části téhož státu.
- 63 V bodech 26 a 27 svého výše uvedeného rozsudku Simitzi Soudní dvůr kromě toho rozhodl, že tatáž úvaha musí být použita v případě poplatku, který zatěžuje zboží odeslané z jednoho regionu do jiných regionů téhož státu, a poté dospěl k závěru, že poplatky vybírané *ad valorem* členským státem ze zboží odeslaného z jednoho regionu výhradně do jiných regionů téhož státu představují poplatky s účinkem rovnocenným vývozním clům.
- 64 Smlouva měla v tomto ohledu za cíl dát pravidlu odstraňování cel a poplatků s rovnocenným účinkem obecnou působnost a účinek za účelem zajištění volného pohybu zboží. Celní unie nezbytně předpokládá, že bude zajištěn volný pohyb zboží mezi členskými státy a obecněji uvnitř celní unie (viz rozsudek ze dne 23. září 2003, Komise v. Spojené království, C-30/01, Recueil, s. I-9481, body 52 a 53).
- 65 V projednávaném případě je třeba uvést, že jednak s ohledem zejména na závěr uvedený v bodě 54 tohoto rozsudku, takový příspěvek, jako je příspěvek v projednávaném případě, který je vypočten PEMB podle množství brambor vyprodukovaného dotčenou osobou, které bylo vyvezeno z Jersey do Spojeného království, skutečně představuje takový poplatek vztahující se na zboží odeslané

z jedné části území členského státu do jiné části. Kromě toho je namístě dodat, že přestože zákon z roku 2001 se týká podle svého znění pouze brambor odeslaných do Spojeného království, aby tam byly spotřebovány, nic nevylučuje, že jakmile se brambory nacházejí na území Spojeného království, nebudou dále vyvezeny do jiných členských států, takže dotčený příspěvek se může vztahovat na produkty, které poté, co byly tranzitně přepraveny přes Spojené království jsou skutečně vyvezeny do těchto jiných členských států.

- 66 V projednávaném případě je případný vznik takových toků dalšího vývozu ze Spojeného království do jiných členských států zajisté myslitelný vzhledem k tomu, že jak vyplývá z vysvětlení poskytnutých Soudnímu dvoru, téměř všechny brambory Jersey Royal vyrobené v Jersey jsou tradičně vyváženy do Spojeného království.
- 67 Ze všeho výše uvedeného vyplývá, že takový příspěvek, jako je příspěvek v projednávaném případě, který by byl vypočten PEMB podle množství brambor vyprodukovaného dotčenou osobou, které bylo vyvezeno do Spojeného království, by byl v rozporu s články 23 ES a 25 ES.
- 68 Naopak, pokud si PEMB zvolí uložení příspěvku vypočteného podle plochy určené k pěstování brambor, bez rozlišení, zda brambory jsou spotřebovány na ostrově, nebo vyvezeny, v zásadě se nejeví, že by takový příspěvek mohl představovat peněžitou povinnost vybíranou z důvodu, že brambory jsou vyvezeny.
- 69 Je pravda, že Komise uplatňovala, že takové příspěvky jsou obecně určeny k financování různých činností prováděných PEMB, kteréžto se týkají především

regulace vývozu brambor z Jersey do Spojeného království. Taková okolnost nicméně nestačí k závěru, že zmíněné příspěvky musí být kvalifikovány jako poplatky s účinkem rovnocenným clu zakázané článkem 25 ES.

- 70 Zadržé, pokud jde o peněžité sankce, které mohou být uloženy hospodářským subjektům v případě porušení ustanovení zákona z roku 2001, takové sankce, jejichž jediným cílem je zajistit účinné použití zmíněných ustanovení, nemohou být odlišeny od těchto ustanovení, vůči nimž představují jejich vedlejší prvek.
- 71 Zmíněné peněžité sankce přitom nesouvisejí ani s ustanoveními zákona z roku 2001 týkajícími se příspěvků, ani s jinými ustanoveními, která by upravovala poplatek s účinkem rovnocenným clu ve smyslu článku 25 ES.

K článku 29 ES

- 72 Úvodem je třeba uvést, že se nejeví, že by zákon z roku 2001, který se použije na „vývoz“ brambor a produktů z nich vzešlých, obsahoval jakékoliv opatření, které by bylo možno považovat za omezení dovozu, takže v projednávaném případě není namístě přistoupit k výkladu článku 28 ES.
- 73 Pokud jde o článek 29 ES, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury se toto ustanovení týká opatření, která mají za cíl nebo jejichž účinkem je specificky omezit

vývozní toky, a zavést tak rozdíl v zacházení mezi vnitřním obchodem členského státu a jeho vývozním obchodem, a to takovým způsobem, aby byla zajištěna zvláštní zvýhodnění vnitrostátní produkce nebo vnitřního trhu dotčeného státu na újmu obchodu nebo produkce jiných členských států (viz zejména rozsudky ze dne 8. listopadu 1979, Groenveld, 15/79, Recueil, s. 3409, bod 7, a ze dne 10. listopadu 1992, Exportur, C-3/91, Recueil, s. I-5529, bod 21).

74 V projednávaném případě je nesporné, že povinnosti uložené zákonem z roku 2001 jsou určeny specificky k regulaci obchodu s bramborami určenými na vývoz do Spojeného království, zatímco na produkci určenou ke spotřebě na trhu v Jersey se předpisy tohoto zákona nevztahují.

75 Zmíněný zákon zvláště zakazuje producentům z Jersey nabízet k vývozu nebo vyvážet jejich brambory na trh Spojeného království, pokud tito producenti nejsou zaregistrovaní u PEMB a neuzavřeli dohodu o uvádění na trh s PEMB, která upravuje zejména plochu, která může být osázená za účelem vývozu úrody, jakož i totožnost oprávněných nabyvatelů této úrody. Nedodržení těchto povinností je předmětem trestního postihu a může vést v případě recidivy k pozastavení práva na členství, a v důsledku toho práva vyvážet. Zákon z roku 2001 zakazuje také všem subjektům uvádějícím na trh přistoupit k takovému vývozu, rovněž pod hrozbou trestního postihu, pokud neuzavřeli s PEMB dohodu o správě, která určuje zejména totožnost prodejců, u kterých je jim dovoleno se zásobovat.

76 Nejprve je zjevné, že taková právní úprava může samotnou svou povahou narušovat vývozní toky brambor původem z Jersey na trh Spojeného království. Jejím účinkem

je zavedení rozdílu v zacházení mezi vnitřním obchodem Jersey a vývozním obchodem z tohoto území do Spojeného království, a to takovým způsobem, že je zajištěno zvláštní zvýhodnění produkce ostrova nebo vnitřního trhu tohoto ostrova na újmu obchodu Spojeného království.

- 77 V tomto posledním ohledu z vysvětlení poskytnutých předkládajícím soudem zejména vyplývá, že přijetí zákona z roku 2001 mělo za cíl vyhovět stížnostem producentů brambor Jersey Royal, kteří se považovali za oběti nedostatku transparentnosti a nadměrné hospodářské soutěže mezi subjekty uvádějícími na trh a měli za to, že mají nedostatečné ziskové marže ze své produkce, o níž je kromě toho nesporné, že její větší část je určena na vývoz na trh Spojeného království.
- 78 Narušující účinek tohoto zákona o vývozu do Spojeného království nebyl ostatně zpochybněn States of Jersey, které se omezily v tomto ohledu na tvrzení, že jelikož je jednak dotčen zákonem z roku 2001 pouze zmíněný vývoz, a jednak je třeba obchod mezi Jersey a Spojeným královstvím považovat pro účely použití článků 28 ES a 29 ES za vnitřní obchod mezi Jersey a Spojeným královstvím, posledně uvedená ustanovení nemají být použita na takové právní předpisy.
- 79 V tomto ohledu je třeba nicméně uvést, že taková analýza přehlíží skutečnost, již uvedenou v bodě 65 tohoto rozsudku, že přestože se zákon z roku 2001 týká podle svého znění pouze brambor odeslaných do Spojeného království, aby tam byly spotřebovány, nic nevylučuje, že jakmile se tyto brambory nacházejí na území Spojeného království, nebudou dále vyvezeny do jiných členských států.

- 80 Z toho vyplývá, že omezení, zavedená zákonem z roku 2001, pokud jde o brambory Jersey Royal odeslané do Spojeného království, jejichž hlavním účinkem, jak bylo uvedeno v bodech 75 a 76 tohoto rozsudku, je omezit takové vývozní toky, mohou *in fine* také narušit vývoz zmíněných produktů do jiných členských států a mít na tyto trhy tentýž negativní účinek, jako je účinek, na který bylo poukázáno ve vztahu k trhu Spojeného království.
- 81 Jak bylo uvedeno v bodě 66 tohoto rozsudku, ve Spojeném království vznik takových toků dalšího vývozu do jiných členských států brambor Jersey Royal pocházejících z Jersey se zdá být zajisté myslitelným vzhledem k tomu, že téměř všechny brambory Jersey Royal jsou vyvezeny z Jersey do Spojeného království a systém zavedený zákonem z roku 2001, který reguluje tento trh, přispívá k zachování takové situace. V tomto posledním ohledu je totiž třeba zejména připomenout, že dohody o uvádění na trh uzavřené mezi PEMB a zaregistrovanými zemědělci musí předem určit plochu, která má být vyhrazena pro pěstování brambor určených na vývoz do Spojeného království.
- 82 States of Jersey kromě toho ve svém písemném vyjádření tvrdí, že režim takto zavedený zmíněným zákonem není nepřiměřený ve vztahu k sledovanému cíli, který spočívá v podpoře poctivosti a transparentnosti ve vztazích mezi producenty a subjekty uvádějícími na trh.
- 83 V tomto ohledu stačí nicméně uvést, že takové cíle mohou být v každém případě sledovány jinými prostředky, které na rozdíl od těch, které upravuje zákon z roku 2001, s sebou nenesou zavedení opatření s účinkem rovnocenným množstevnímu omezení vývozu zakázanému článkem 29 ES.

- 84 Nakonec je třeba dodat, že příspěvek, který by PEMB ukládal producentům podle plochy vymezené k pěstování brambor, by byl v rozporu s právem Společenství v rozsahu, v němž slouží k financování činností tohoto subjektu, o kterých bylo takto rozhodnuto, že jsou v rozporu s článkem 29 ES (viz rozsudek ze dne 13. prosince 1983, *Apple and Pear Development Council*, 222/82, Recueil, s. 4083, body 32 a 33).
- 85 Ze všeho předchozího vyplývá, že na druhou otázku je namístě odpovědět následujícím způsobem:

Ustanovení článku 29 ES ve spojení s článkem 1 Protokolu č. 3 musí být vykládána v tom smyslu, že brání takové právní úpravě, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, která:

- jednak pod hrozbou sankcí zakazuje producentům z Jersey nabízet k vývozu nebo vyvážet jejich brambory na trh Spojeného království, pokud nejsou zaregistrovaní u takového subjektu, jako je PEMB, a neuzavřeli dohodu o uvádění na trh s PEMB, která upravuje zejména plochu, která může být osázena za účelem vývozu úrody, jakož i totožnost oprávněných nabyvatelů této úrody,

- a jednak zakazuje, rovněž pod hrozbou sankcí, všem subjektům uvádějícím na trh přistoupit k takovému vývozu, pokud neuzavřeli s PEMB dohodu o správě za účelem určení zejména totožnosti prodejců, u kterých je jim dovoleno se zásobovat.

Ustanovení článku 23 ES ve spojení s článkem 25 ES, jakož i s článkem 1 Protokolu č. 3 musí být vykládána v tom smyslu, že brání takové právní úpravě, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, která svěřuje takovému subjektu, jako je PEMB, pravomoc uložit producentům brambor z Jersey zaplacení příspěvku, jehož částka je stanovena podle množství brambor vyprodukovaného dotčenými osobami, které je vyvezeno do Spojeného království.

Právo Společenství brání příspěvku vybíranému za stejných podmínek, jehož částka je ale stanovena takovým subjektem podle zemědělské plochy vyhrazené dotčenými osobami k pěstování brambor, v rozsahu, v němž příjmy z něho vyplývající slouží k financování činností vyvíjených zmíněným subjektem v rozporu s článkem 29 ES.

K první otázce

- 86 Vzhledem k tomu, že článek 29 ES musí být, jak vyplývá z odpovědi na druhou předběžnou otázku, vykládán v tom smyslu, že brání takovým právním předpisům, jako je zákon z roku 2001, v rozsahu, v němž je ustanoveními tohoto zákona dotčen vývoz z Jersey do Spojeného království, není nutné samostatně odpovídat na první otázku. Jeví se totiž zřejmým, že je nutno použít takto podaný výklad, nezávisle na skutečnosti, zda zboží takto vyvezené je odeslané přímo do Spojeného království, nebo popřípadě bylo tranzitně přepraveno přes přístav nacházející se v jiném členském státě.

K nákladům řízení

- 87 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) Ustanovení článku 29 ES ve spojení s článkem 1 Protokolu č. 3, týkajícího se britských Normanských ostrovů a ostrova Man, připojeného k Aktu o podmínkách přistoupení Dánského království, Irska a Spojeného království Velké Británie a Severního Irska a úpravách Smluv, musí být vykládána v tom smyslu, že brání takové právní úpravě, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, která:

- jednak pod hrozbou sankcí zakazuje producentům z Jersey nabízet k vývozu nebo vyvážet jejich brambory na trh Spojeného království, pokud nejsou zaregistrovaní u takového subjektu, jako je Jersey Potato Export Marketing Board, a neuzavřeli s posledně uvedeným dohodu o uvádění na trh, která upravuje zejména plochu, která může být osázena za účelem vývozu úrody, jakož i totožnost oprávněných nabyvatelů této úrody, a

- **jednak zakazuje, rovněž pod hrozbou sankcí, všem subjektům uvádě-
jícím na trh přistoupit k takovému vývozu, pokud neuzavřeli s tímž
subjektem dohodu o správě za účelem určení zejména totožnosti
prodejců, u kterých je jim dovoleno se zásobovat.**
- 2) Ustanovení článku 23 ES ve spojení s článkem 25 ES, jakož i článkem 1
Protokolu č. 3 musí být vykládána v tom smyslu, že brání takové právní
úpravě, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, která svěřuje
takovému subjektu, jako je Jersey Potato Export Marketing Board,
pravomoc uložit producentům brambor z Jersey zaplacení příspěvku, jehož
částka je stanovena podle množství brambor vyprodukovaného dotčenými
osobami, které je vyvezeno do Spojeného království.**
- 3) Právo Společenství brání příspěvku vybíranému za stejných podmínek,
jehož částka je ale stanovena takovým subjektem podle zemědělské plochy
vyhrazené dotčenými osobami k pěstování brambor, v rozsahu, v němž
příjmy z něho vyplývající slouží k financování činností vyvíjených
zmíněným subjektem v rozporu s článkem 29 ES.**

Podpisy.